

คำกล่าวเปิดงาน
สมัชชาวิชาการเกษตรกรรมยั่งยืน ครั้งที่ 4
“วิถีเกษตรกรรมยั่งยืน: วิถีการพัฒนาฝ่าวิกฤติ”

โดย อาจารย์บัณฑิต อ่อนดำ
รองประธานกรรมการมูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน (ประเทศไทย)

วันที่ 22 มีนาคม 2553

ณ อาคารพิทยพัฒน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ท่านอธิการบดี คณะอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พี่น้องเกษตรกร
องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ในปัจจุบัน เกษตรกรรมยั่งยืนเป็นระบบเกษตรที่มีการยอมรับกันมากขึ้นใน
สังคมไทย การเผชิญกับปัญหาวิกฤติต่างๆ ทั้งวิกฤติด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
ปัญหาด้านสุขภาพ วิกฤติทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงวิกฤติของธรรมชาติอันเกิด
จากความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ได้ทำให้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนถูกจับตา
มองมากขึ้นในฐานะที่เป็นทางออกของสังคมในการแก้ไขปัญหาวิกฤติต่างๆ เหล่านั้น
ในขณะที่ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนมีความต่อเนื่องใน
ระดับพื้นที่ ในแปลงของเกษตรกร ในชุมชนท้องถิ่น และในกลุ่มบุคคลทางวิชาการที่มี
ความสนใจ หรือสถาบันวิชาการบางแห่งที่เริ่มสนใจพัฒนาเป็นหลักสูตร รวมทั้งใน
ระดับนโยบายก็ได้ถูกบรรจุเป็นแผนงานของรัฐ แต่ด้วยความซับซ้อนของปัญหาภายใต้
โลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้ประเด็นเรื่องราวมิได้จำกัดอยู่ภายใต้
ขอบเขตของปัญหาด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นปัญหาที่มีความเชื่อมโยงกัน และทำให้
การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนดำเนินการท่ามกลางกระแสความคิดของการพัฒนา
ที่แตกต่างกัน

เกษตรกรรมยั่งยืนไม่ใช่เป็นเพียงระบบการผลิตที่ยั่งยืนเท่านั้น แต่เป็นวิถี
เกษตรกรรมที่ผูกโยงการผลิต การบริโภค เข้ากับการฟื้นฟูรักษาสิ่งแวดล้อมและการ
สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ รวมทั้งการผูกโยงกับวิถีวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งจะ
สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเป็นฐานทรัพยากรสำคัญสำหรับประเทศทั้งในมิติ
ด้านอาหาร ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความจำเป็นสำคัญที่จะต้องดำเนินการในการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ก็คือ การพัฒนาความรู้ และภูมิปัญญาของสังคม เพื่อให้เกิดการค้นคว้า และสร้างพัฒนาการของรูปธรรมที่จะนำมาสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤติต่างๆ ได้อย่างเท่าทัน และสอดคล้องกับความหลากหลายของระบบนิเวศและความหลากหลายของชุมชน รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้บริโภค

การจัดงานสมัชชาวิชาการเกษตรกรรมยั่งยืนครั้งนี้ จึงเป็นความร่วมมือของหลายหน่วยงาน ทั้งองค์กรเกษตรกร องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่จะถือเป็นโอกาสในการนำความรู้ ประสบการณ์ของเกษตรกรและองค์กรชุมชนมาแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานทางวิชาการต่างๆ และหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความรู้ที่เพิ่มเติมมากขึ้นของทุกฝ่าย ให้เป็นความรู้ของสังคม การประชุมทางวิชาการครั้งนี้ น่าจะได้สร้างให้เกิดความชัดเจนในทางความคิด และความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และประเด็นข้อถกเถียงที่อาจมีขึ้น จะช่วยยกระดับความรู้ซึ่งกันและกัน และนำไปสู่แนวทางความร่วมมือในการหนุนเสริมและพัฒนาความรู้ร่วมกัน รวมถึงการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสังคมในแนวทางที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ผมขอเปิดงานสมัชชาวิชาการเกษตรกรรมยั่งยืนครั้งที่ 4 ณ บัดนี้ และขออวยพรให้การสัมมนา บรรลุผลด้วยความเรียบร้อย สำเร็จประโยชน์ตามความมุ่งหมายทุกประการ